بازتاب

واکنش به یک گزارش

● پس از انتشار گزارشی تحت عنوان (سرنخ آلودگی‌های کارون) در ۲۲ آذر ۱۳۹۴، شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی توضیحاتی درباره وضعیت زه‌آب‌های کشاورزی برای روشن‌شدن ابعاد موضوع به «شرق» ارسال کرده است که به این شرح است. خواهشمند است نسبت به درج مطالب مذکور اقدام لازم را مبذول فرمایید.

۱- مجموعه زمین‌های زیر کشت نیشکر در واحدهای هفت‌گانه شرکت توسعه و صنایع جانبی در گزارش، ۸۵ هزار هکتار ذکر شده که صحیح نیست و مجموع سطح داشت سالیانه در نهایت ۷۰ هزار هکتار است که تولیدات حاصل از اراضی نیشکر مبتنی بر تولیدات تک‌محصولی نیست و درواقع می‌توان گفت از مجموع بالغ بر ۱۴ میلیون تن محصولات زراعی و باغی استان خوزستان (که باعث شده این استان در صدر تولیدکنندگان کشاورزی کشور قرار بگیرد) بیش از هفت میلیون تن آن نیشکر است؛ یعنی نیشکر به‌تنهایی نیمی از محصولات زراعی استان خوزستان را تشکیل می‌دهد. ارزش اقتصادی صنعت نیشکر (علاوه بر جایگاهش در کشاورزی خوزستان) تنها به شکر خلاصه نمی‌شود، بلکه تولید بیش از ۳۳ میلیون لیتر الکل طبی در کشور، تولید بالغ بر ۱۰ هزار تن خمیرمایه، تولید حدود ۱۳۲ هزار مترمکعب MDF و بیش از ۵۰ هزار تن خوراک دام، توسعه نیشکر را به عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده شکر، الکل و خمیرمایه در کشور قرار می‌دهد؛ بنابراین با چنین ظرفیتی اگر نگوییم ابعاد اقتصادی صنعت نیشکر در کشور بی‌نظیر است، دست‌کم کم‌نظیر می‌تواند باشد. البته موارد یادشده به غیر از پتانسیل و ظرفیت‌های صنایع پایین‌دستی نیشکر است و نکته مهم‌تر آنکه این صنعت موجب اشتغال پایدار و مستقیم ۱۸هزارو ۵۰۰ نفر شده است.

۲- درباره میزان مصرف آب نیز باید گفت این مصرف حدود دو میلیارد مترمکعب است نه ۱۱ میلیارد مترمکعب ذکرشده در گزارش که در این راستا مطالعه علمی درباره میزان مصرف آب در الگوی کشت کشاورزی خوزستان نشان می‌دهد به ازای هر مترمکعب آب مصرفی در صنعت نیشکر بیش از ۱/۲ (یک و دودهم) کیلوگرم ماده خشک تولید می‌شود؛ درحالی‌که این مهم در متوسط الگوی کشت محصولات استان خوزستان، به ازای هر مترمکعب آب مصرفی، تنها حدود ۰/۴۸۷ (چهارصدوهشتادوهفت هزارم) کیلوگرم ماده خشک تولید می‌شود؛ بنابراین تولید ماده خشک نیشکر به ازای هر واحد آب مصرفی ۲/۸ (دو و هشت‌دهم) برابر متوسط سایر محصولات استان خوزستان است؛ پس اگر هدف از مصرف بهینه آب رسیدن به بیشترین راندمان تولید است این مورد درباره نیشکر به وجهی قابل توجه محقق می‌شود و همچنین جهت استفاده حداکثری از تمام ظرفیت‌ها و بهبود راندمان آبیاری نیز با توجه به اینکه میانگین راندمان آبیاری در کشور بین ۳۳ تا ۳۵ درصد است، این شرکت توانسته به راندمان بین ۵۰ تا ۵۵ درصد برسد و همچنین تلاش‌های قابل توجهی در جهت کاهش مصرف آب انجام داده و طرح‌های تحقیقاتی و میدانی متعددی در این زمینه را در حال انجام دارد تا شرایط را مرتبا بهبود بخشد؛ چراکه شرط پویا و زنده‌بودن هر مجموعه تولیدی در گرو تحقیقات مداوم علمی در آن حوزه است.

۳- درباره عملیات آبشویی اراضی نیز باید گفت: یک‌بار در ابتدای شروع کشت نیشکر عملیات آبشویی اراضی عمران‌شده صورت پذیرفته و پس از گذشت چندین سال از کشت نیشکر، مجددا صورت نمی‌گیرد؛ چراکه به دلیل بهره‌برداری چندین‌ساله از اراضی، خاک شیرین شده و نیازی به آبشویی مجدد نیست.

ادامه در صفحه ۱۷

گفت‌وگو با سوسن صفاوردی، همسر محمدعلی رامین

نگاه به زنان در دوره احمدی‌نژاد تحمیلی و متحجرانه بود

شهرزاد همتی

عکس: نسترن دادجو نسیم

سوسن صفاوردی، همسر محمدعلی رامین، معاون مطبوعاتی محمود احمدی‌نژاد است که در چند ماه گذشته، به دلیل ازدواج پسرش با مهناز افشار، نامشان دوباره بر سر زبان‌ها افتاد. پیش از اینکه مهناز افشار عروس این خانواده شود، یکی از مجلات حوزه جوانان کشور، در دوره معاونت مطبوعاتی همسر وی، به دلیل چاپ عکس این بازیگر روی جلد خود، توقیف شد. اما با همه اینها سوسن صفاوردی می‌گوید شخصیتی جدا و مستقل از همسرش است و به‌شدت روی این مستقل‌بودن تأکید می‌کند. صفاوردی سال ۱۹۹۵ بعد از ۱۷ سال زندگی در آلمان به همراه همسرش به ایران بازگشت و به فعالیت‌های خود در ایران ادامه داد. وی عضویت در هیأت علمی دانشگاه آزاد، مسئولیت امور زنان مجمع جهانی اهل بیت، عضویت در شورای مرکزی شبکه سازمان‌های غیردولتی زنان و همچنین همکاری با معاونت زنان را در کارنامه خود دارد. گفت‌وگو با سوسن صفاوردی در دفتر وی در دانشگاه آزاد انجام شد. در این گفت‌وگو با او به رابطه با عروسش مهناز افشار، شوهرش محمدعلی رامین و روابط سیاسی و اجتماعی‌اش پرداخته‌ایم. مشروح این گفت‌وگو در ادامه آمده است.

خانم دکتر سؤال‌ها را از خودتان شروع کنیم. چند سالتان است؟

ای بابا... سن خانم‌ها را که سؤال نمی‌کنند. از اول شروع کردید به پرسیدن سؤال‌های سخت (خنده).

صورتتان که جوان است... .

اما شناسنامه بالا می‌رود و کاری هم نمی‌شود کرد... .

پس خوب زندگی کرده‌اید. آرامش داشته‌اید که آن‌قدر جوان مانده‌اید؟

نمی‌شود این را گفت. به‌هرحال هر انسانی در زندگی‌اش یک‌سری مشکلات دارد. صحبت سر این است که با مشکلات چگونه کنار بیاییم و اینکه قرار است مشکلات بر ما سوار شوند یا ما سوار مشکلات شویم. اینها دو نگاه متفاوت است... .

در چه رشته‌ای درس خوانده‌اید؟

من در مقطع دکترا، علوم سیاسی خوانده‌ام در شهر دوشنبه. لیسانسم در دانشگاه تهران و فوق‌لیسانسم در دانشگاه آزاد بود. خیلی اینترنشنال بوده‌ام. چون قبلش هم خارج از کشور در رشته فلسفه درس خوانده‌ام؛ در هایدلبرگ. بعد چون ازدواج کردم و بچه‌دار شدم، شهرمان عوض شد و درسم دچار خلل و مسیرم این‌طرفی شد.

در آلمان با آقای رامین آشنا شدید؟

بله. آنجا آشنا شدیم. هر دو دانشجو بودیم و ازدواج کردیم. من از طرف مادری، یک خانواده بسیار مذهبی داشتم. از طرف پدری، یک خانواده سنتی تهرانی داشتم. هر دو خانواده تهرانی‌الاصل هستند و به‌هرحال دو طیف تهرانی را دیدم و بزرگ شدم. یک طیف خیلی مذهبی و یک طیف مذهبی خیلی سنتی.

این ازدواج با علاقه بود؟

من در ۱۹سالگی خیلی اتفاقی ازدواج کردم. شاید اصلا فکر هم نمی‌کردم که در این سن ازدواج کنم. من خیلی فعال بودم و اولین فعالیت‌هایم را در دوره انقلاب انجام دادم. درواقع ما نسل ۵۷ هستیم. نسلی که ایده‌آل‌هایی را در نظر داشت و برایش تلاش کرد و هنوز هم به آن ایده‌آل‌ها پایبند است و در آن زمان من فعالیت‌های زیادی مربوط به انقلاب داشتم و می‌توانم ادعا کنم بلافاصله بعد از پیروزی انقلاب اولین حرکت مبارزه با اعتیاد در قالب سازمان غیردولتی یا حرکت داوطلبانه را انجام دادم. ایده‌ام هم این بود که انقلاب باید همه جوان‌ها را با خودش همراه کند.

چگونه این فکر را عملیاتی کردید؟

فکرم را با آقای کروبی در میان گذاشتم. ایشان امام جماعت مسجد حکمت و رئیس کمیته امداد بودند و من برای اینکه بتوانم فکرم را جاری کنم، یک روز با دو نفر از دوستانم به مسجد رفتیم و ایده‌ام را گفتم. رفتیم مسجد و به آقای کروبی گفتم حاج آقا من معتقدم این جوان‌هایی که در رژیم گذشته معتاد شده‌اند، متعلق به این مملکت هستند. باید برایشان کاری کرد تا انقلاب در آنها هم اتفاق بیفتد. گفتند می‌خواهی چه کنی؟ گفتم بیمارستان‌های صحرایی بزنیم. گفتند چگونه می‌خواهی این بیمارستان‌ها را بزنی؟ گفتم شما این همه خانه مصادره‌ای دارید، اینها را به ما بدهید و ما از داوطلبان کمک جمع می‌کنیم و این اتفاق افتاد؛ چون روحیه منفعت‌طلبانه‌ای را که امروز حاکم است آن سال‌ها نداشتیم و متأسفانه خیلی از جوان‌ها این دوره را لمس نکرده‌اند. در آن زمان کسی به منفعت فردی خود فکر نمی‌کرد و هرکسی آماده بود یک حرکتی انجام دهد در مسیری که کشور ساخته شود. چون پیروزی انقلاب رخ داده بود و صحبت سر این بود که هرکسی سهم خودش را در مسیر سازندگی ادا کند و دکترهای داوطلب به کمک ما آمدند و ما تخت‌هایی در این بیمارستان‌های صحرایی زدیم و خیرینی که به ما تخت و دارو می‌دادند، این راه را هموار کردند و این‌گونه بود که چندین خانه تجهیز شد.

آقای کروبی را چطور می‌شناختید؟

صرفا ایشان امام جماعت مسجد محله ما بودند و ما ساکن شمران بودیم و از همین طریق با ایشان آشنایی داشتم و می‌دانستم رئیس کمیته امداد هم هستند. ایشان بلافاصله به ما کمک کردند و برخوردشان کاملا جالب بود و یادم هست ایشان به ما این جمله را گفتند: من اگر شماها را امروز حمایت نکنم، در دام گروه‌های دیگری می‌افتید. این نگاه برای من در آن زمان خیلی جالب بود که ایشان دغدغه جذب جوان‌ها را دارد. ما سه دختر بودیم که از ما حمایت کردند و یادم است در تمام شمیرانات، ایشان می‌گفتند از این سه دختر یاد بگیرید و در تمام محله ما را می‌شناختند.

فعالیت‌های اجتماعی بعدی‌تان در ایران چگونه شکل گرفت؟

در همان زمان خانم حبیبی، مشاور رئیس‌جمهور وقت آقای هاشمی، اولین مشاور امور زنان و ریاست دفتر امور زنان، سفری به آلمان داشتند و سخنرانی کردند، در آن رابطه ما با هم آشنا شدیم و ایشان فعالیت‌های بنده را دیده بودند. زمانی بود که ما می‌خواستیم برگردیم، پیشنهاد دادند بروم دفتر امور زنان و در عرصه بین‌الملل فعالیت کنم. من هم به‌محض اینکه به ایران برگشتم، به فاصله دو ماه فقط فرصت کردم مستقر شوم و بلافاصله در نهاد ریاست‌جمهوری در بخش بین‌الملل مسئولیت کشورهای غیراسلامی در حوزه زنان مشغول به کار شدم؛ یعنی در همین جایگاهی که در دوره گذشته قرار گرفتم، در زمان هاشمی هم قرار داشتم، اما آن زمان مرکز نبود و دفتری بود که در طول زمان به مرکز تبدیل شد.

پس یک دوره با آقای هاشمی هم کار کرده‌اید؟

من می‌توانم این ادعا را داشته باشم که با همه نگرش‌های سیاسی کار کرده‌ام. در زمان آقای خاتمی سمینار بین‌المللی فلسطین در ایران برگزار شد که من در آن دوره مؤسس یک «ان‌جی‌او» بودم به نام زنان پیرو اهل بیت که مؤسسه ما مسئولیت نمایشگاه سمینار فلسطین را برعهده داشت. آن زمان آقای کروبی هم رئیس مجلس بودند و درواقع جریان دوم خرداد حاکم بود. من ارتباط خیلی خوب با همه خانم‌های دولت داشتم.

با همه زن‌های دولت؟

حداقل من با همه ارتباط خوبی داشتم. این را که دوستان دیگر چه نگاهی به من داشتند، نمی‌دانم. گاهی هم اختلاف نظر داشتیم و صددرصد همدیگر را تأیید نمی‌کردیم، ولی من هیچ‌وقت دوستان را به‌عنوان رقیب یا دشمن یا خارج از چارچوب هم‌وطن ندیدم، چون برای این خیلی ارزش قائلم و معتقدم همه اعضای یک خانواده هستیم. همان‌طور که در یک خانواده افراد نگرش‌های متفاوتی دارند، اما آنچه برایشان اصلح است، حفظ منافع خانواده است. این همیشه نگرش من بوده و من خودم اصلا به این چیزها اعتقاد ندارم و شدیدا تبری می‌جویم از اینکه کسی بخواهد من را منتسب به گروهی بکند، حالا چه اصولگرا چه اصلاح‌طلب، فرقی نمی‌کند. من تنها کسی بودم که در آن دوره در عروسی خانم حقیقت‌جو حضور داشتم. البته ما خانوادگی دعوت داشتیم و اتفاقا همسرم هم در عروسی حضور داشت. دلیل این نگاه هم دستور جذب حداکثری است، اما انگارنه‌انگار که این جذب حداکثری چه معنا و منظوری دارد. بعد هم در دوره احمدی‌نژاد دور دوم که خانم مجتهدزاده معاونت زنان برعهده‌شان بود - با ایشان در یکی از سفرهایم آشنا شده بودم- آن زمان عضو شورای مرکزی سازمان‌های غیردولتی زنان در سال ۸۸ بودم. یک دوره هشت‌ساله عضو این شورا بودم یعنی از دوره دوم آقای خاتمی تا دوره اول آقای احمدی‌نژاد که حدود هشت سال طول کشید.

آن زمان هنوز شکاف ایجاد نشده بود یا شما بیشتر نگرش در حوزه زنان برایتان مهم بود؟

شاید آن زمان شکاف به این اندازه به وجود نیامده بود و این یک واقعیت است که شکاف به شدت امروز نبود و اصلا این تعریف از روابط وجود نداشت و افراد شاید همدلی بیشتری را با هم احساس می‌کردند، اما این همدلی امروز خدشه‌دار شده است. ولی در هر صورت در آن زمان هم من این نگاه را داشتم که شاید از زندگی‌ام در خارج از کشور یاد گرفته‌ام که آن چه را در جامعه آنجا دیده‌ام با آموزه‌های دینی خودمان تطبیق می‌دادم و می‌دیدم اینها منافاتی با هم ندارند و آن چیزی که ما باید پیاده کنیم، آنها هم پیاده می‌کنند.

نگاه معاونت زنان دوره آقای احمدی‌نژاد چطور بود؟

در خیلی از موارد تحمیلی و متحجرانه بود. به علت نگاهی از طرف برخی خانم‌ها که خود را متولی همه امور می‌بینند و جامعه را در دایره تعاملات و بینش خودشان تعریف می‌کنند. متأسفانه باید بگویم، در کشور ما بیش از آنکه به خود موضوع زنان پرداخته شود، این موضوع در همه دوره‌ها بیشتر سیاست‌زده است. ما باید به ارتقای توانمندی‌ها فکر کنیم، یعنی به رفع مشکلات و چالش‌های قانونی. ما موظف هستیم در موضوع خانواده- اگر معتقدیم خانواده تقدسی دارد - الگویی به جهان ارائه کنیم که این تقدس برای همه قابل لمس باشد. درواقع وقتی درهای خانواده‌های ما به بیرون باز می‌شود، باید در رفتار بین زن و مرد، رفتار پدر و مادر با فرزندان، فرزندان و پدر و مادر و... این تقدس لمس شود. امروز ما نمی‌توانیم ادعا کنیم در الگوی خانواده در مرحله عمل و آنچه پیاده می‌شود الگویی برای جهان داریم، چون آنچه امروز پیاده می‌شود با آنچه مدنظر اسلام است بسیار تفاوت دارد؛ یعنی ۱۰ درصد آن هم شاید هنوز پیاده نشده است، من باز تأکید می‌کنم معمولا حرف‌های همه را می‌شنوم و کنار هم قرار می‌دهم تا بتوانم با یک معضل دربیفتم. این جریان‌ها خیلی سیاست‌زده شده‌اند. من شخصا معتقدم در بسیاری موارد متأسفانه حاشیه‌ها متن شده‌اند و متن‌ها به حاشیه رانده شده‌اند. اگر شما بخواهید کدهای صحبت‌های رهبری را دربیاورید، باید امنیت زنان را در داخل خانه تأمین کنید و برای اینکه این امنیت تأمین شود یک‌سری راهکار لازم است: اولش آموزش؛ آیا آموزش یک‌طرفه است و فقط باید به زنان گفته شود که چنین کنید و چنان کنید؟ یا آقایان هم باید تربیت شوند تا بفهمند مردانگی یعنی چه؟ در یک برهه‌ای اگر می‌خواستم سمیناری برای امنیت بگذارم شاید برای عده بسیاری این یک تابو بود و می‌گفتند الان اسلام بر باد می‌رود. ما مدعی هستیم براساس مکتب تشیع قرار است خانواده را تعریف کنیم. ما می‌گوییم مسلمان هستیم و قانون اساسی‌مان براساس اسلام است و قرار است الگوهای ما مبتنی بر سیره ائمه باشد. اما در بسیاری موارد این قوانین را که بررسی می‌کنیم، طبق حدیثی که امام صادق(ع) می‌گویند شیعیان ما زینت ما باشند... این سوال پیش می‌آید که ما زینتیم الان؟ با توجه به رفتارهای ما در جامعه که الان جاری و ساری است؛ آیا ما الان زینت محسوب می‌شویم؟ بیایید تئوری‌ها را کنار بگذاریم و در مرحله عمل کار را ببینیم. در مرحله عمل ما هنوز نتوانسته‌ایم نه الگوی درستی را برای جامعه خود ترسیم کنیم که عاری از افراط و تفریط باشد و نه نقش خاصی را به جهان ارائه دهیم اگرچه مدعی هستیم که می‌توانیم داشته باشیم و من شخصا اعتقاد دارم می‌توانیم؛ به شرطی که آن دو نگاه متحجرانه و متجددانه را دور بیندازیم.

ادامه در صفحه ۱۷

گزارش

تعطیلی مدارس غیردولتی‌ای که نمرات دانش‌آموزانش کم باشد

● **ایسنا:** معاون وزیر و رئیس سازمان مدارس غیردولتی و مشارکت‌های مردمی و خانواده وزارت آموزش‌وپرورش، از تعطیل‌شدن مدارس غیردولتی که میانگین نمرات دانش‌آموزان آنها قابل‌قبول نباشد، در سال آینده خبر داد.

مرضیه گرد رویکرد جدید وزارت آموزش‌وپرورش را تلاش در راستای اجرائی‌کردن اهداف و برنامه‌های سند تحول بنیادین دانست و گفت: سند تحول بنیادین در تلاش است شروع فعالیت‌های نو را در مجموعه آموزش‌وپرورش داشته باشد و از این طریق آموزش‌وپرورش را متحول کند. گرد از توسعه مشارکت‌های مردمی به‌عنوان رکن توسعه مدارس غیردولتی یاد کرد و گفت: توسعه این مشارکت‌ها در سند تحول بنیادین از برنامه‌های وزارت آموزش‌وپرورش است. معاون وزیر آموزش‌وپرورش در ادامه با اشاره به لزوم توسعه مدارس غیردولتی، گفت: باید مشکلات و موانع موجود بر سر راه توسعه مدارس غیردولتی از میان برداشته شود.

رئیس سازمان مدارس غیردولتی و مشارکت‌های مردمی و خانواده وزارت آموزش‌وپرورش با بیان اینکه برای تقویت شورای مؤسسان مدارس غیرانتفاعی برنامه داریم و با تأکید بر لزوم راه‌اندازی صندوق حمایت از مؤسسان، ابراز امیدواری کرد: این اتفاق در سال ۹۵ عملیاتی شود.

گرد در ادامه کیفیت‌بخشی به آموزش را استراتژی وزیر آموزش‌وپرورش دانست و یکی از سیاست‌های مهم برای دستیابی به این امر را توسعه مشارکت‌های مردمی عنوان کرد.

وی در ادامه با بیان اینکه لایحه دائمی‌شدن مدارس غیردولتی بعد از ۲۸ سال برای تبدیل‌شدن به قانون از سوی دولت به مجلس ارائه می‌شود، گفت: با دائمی‌شدن این قانون بسیاری از مشکلات این بخش حل می‌شود.

رئیس سازمان مدارس غیردولتی وزارت آموزش‌وپرورش سپس با بیان اینکه با وجود مدارس تاپ در بین مدارس غیردولتی، میانگین نمرات در برخی از این مدارس بسیار پایین است، گفت: براساس برنامه‌ریزی انجام‌شده، مدارسی که میانگین نمرات آنها قابل‌قبول نباشد، از سال آینده تعطیل می‌شوند. گرد با بیان اینکه آماری که از مدارس غیردولتی و صندلی‌های خالی این مدارس وجود دارد نگران‌کننده است، بر لزوم ارتقای کیفیت مدارس غیردولتی تأکید کرد و گفت: مشتریان مدارس غیردولتی به دنبال کیفیت هستند و اگر این کیفیت را ببینند قطعا این مدارس را رها نخواهند کرد. در این مراسم جمعی از مدیران و مسئولان استان به بیان دیدگاه‌ها و نقطه‌نظرات خود درباره مدارس غیرانتفاعی پرداختند و پیشنهادهایی را در راستای بهبود عملکرد مدارس غیرانتفاعی مطرح کردند. نداشتن فضای آموزشی و مستأجربودن برخی از مدارس غیردولتی، خالی‌ماندن صندلی‌های مدارس غیردولتی و... از جمله دغدغه‌های برخی از مدیران و مسئولان مدارس غیردولتی استان کرمانشاه بود و تخصیص وام برای خرید، ساخت یا مقاوم‌سازی مدارس غیردولتی، متفاوت‌بودن نرخ شهریه شهرستان‌ها با شهرهای بزرگی مانند تهران و... از جمله درخواست‌های مدیران و مسئولان مدارس غیردولتی استان کرمانشاه بود که در حضور معاون وزیر آموزش‌وپرورش آنها را مطرح کردند.

جدول ۲۴۳۲ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- رودی که از شش کشور اروپایی می‌گذرد- گیاه نخ‌ریسی- فرزند به زبان کردی ۲- عددی دو رقمی- زبانه آتش- خورشید ۳- آب شرعی- بالش زینتی روی کاناپه- عنوان شاهزادگان دوره صفوی- بله فرانسوی ۴- ذبح‌کننده شتر- دعوت شده- مجموع کارکنان یک اداره ۵- ادا و اطوار- بر مرکب نشسته- شهری باستانی در منطقه خودگردان فلسطین ۶- آگاه باش- فدراسیون جهانی کشتی- ساز کلیسا ۷- دارای گنجایش کافی- سرکش و نافرمان- ورزشی گروهی ۸- رفوزه- علامت زیر حرف- گستردگی- گشاده ۹- از جنس آهن- رهاورد زلزله- دومین دورقمی ۱۰- حیله و نیرنگ- از اجزای آجیل- هدیه چهره گشایی عروس ۱۱- دوقلو- باریک‌بین- نیکو ۱۲- رجحان- شادمانی- آینده ۱۳-ای پادشه خوبان داد از... تنهایی- نوعی دوخت در خیاطی- سخن‌چین- جدید ۱۴- از جزایر خلیج‌فارس- فعالیت کودکان برای سرگرمی- صندلی چرخدار معلولان ۱۵- تازه- از اجزای پیراهن - سرشار.

عمودی:

۱- کدخدا- پزشک اتاق عمل- قطعی برای کتاب ۲- کتابی نوشته محمود حکیمی که شرح زندگانی مصعب‌بن‌عمیر، صحابی دلیر رسول‌اکرم(ص) را روایت می‌کند ۳- یادداشت- کوهی در جنوب تبریز- نهایت آرزو- لوله خونی ۴- وسیله‌ای برای کمک به راه‌رفتن بیماران- ورزش یخ و چمن- قرمز تیره ۵- شروع، آغاز- بیماری ویروسی دستگاه تنفس- مجموعه‌ای از داده‌های مرتبط در کامپیوتر ۶ - جانور پوست‌قیمتی- هر بخش از مسابقه تکواندو- حبس مادام‌العمر ۷- خرس سیاه‌وسفید- قوم حضرت‌موسی(ع)- دارای زمین‌های کشاورزی ۸- علامت اختصاری نسخه بدل- عارفان- پاک‌تر- باد سرد ۹- خانم- درشت و بدقواره- بافت شفاف جلوی چشم ۱۰- نسبت دو زن با یک شوهر- مسافر سرزمین‌عجایب- ضرباهنگ ۱۱- نمایش با سازوآواز- ستاره‌ای سرخ و روشن- نخست ۱۲- قیادت- نوعی پارچه از الیاف گیاهی- جانور تک‌سلولی ۱۳- رها- ابر آسمان- فاقد ظرافت و تناسب لازم- قومی ایرانی ۱۴- تابلوی بی‌نظیر «لبخند ژوکوند» اثر این نقاش چیره‌دست ایتالیایی است ۱۵- ترسناک- رستنی- ارائه‌دهنده خدمات بهداشتی و درمانی در روستاها.

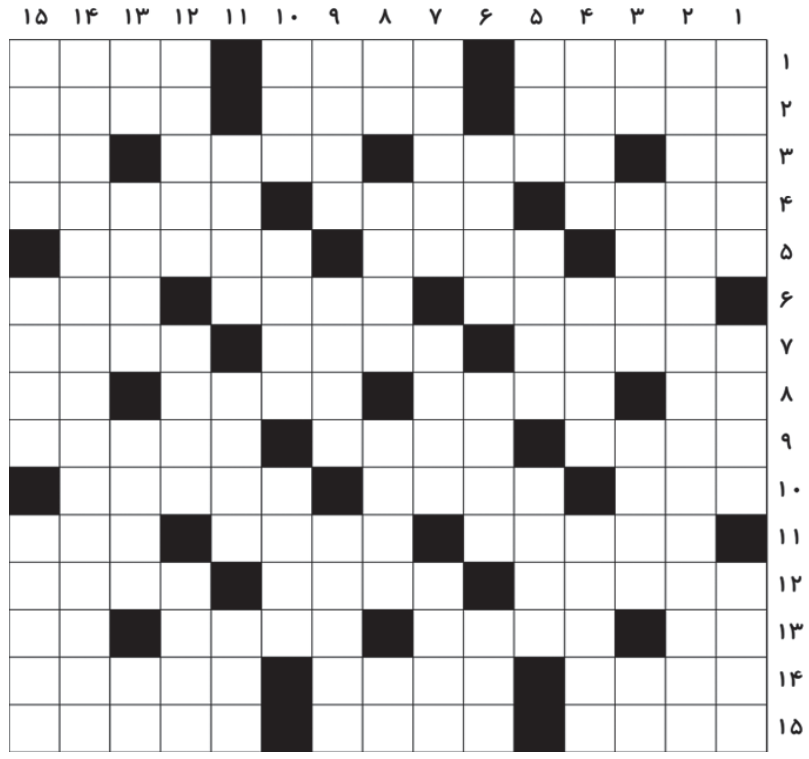

حل سودوکو سخت

۴	۷	۱	۳	۵	۹	۶	۸	۲
۵	۶	۲	۷	۸	۴	۳	۹	۱
۹	۳	۸	۱	۶	۲	۵	۷	۴
۲	۴	۳	۸	۹	۶	۷	۱	۵
۶	۸	۷	۴	۱	۵	۹	۲	۳
۱	۵	۹	۲	۷	۳	۸	۴	۶
۳	۹	۴	۶	۲	۸	۱	۵	۷
۸	۱	۶	۵	۴	۷	۲	۳	۹
۷	۲	۵	۹	۳	۱	۴	۶	۸

حل سودوکو ۱۴۲۸

۹	۴	۵	۳	۸	۷	۲	۶	۱
۶	۸	۷	۱	۵	۲	۳	۹	۴
۱	۲	۳	۹	۴	۶	۵	۸	۷
۲	۷	۸	۵	۹	۱	۴	۳	۶
۵	۱	۴	۶	۷	۳	۸	۹	۲
۳	۶	۹	۴	۲	۸	۷	۱	۵
۸	۵	۱	۷	۳	۹	۶	۲	۴
۷	۳	۶	۲	۱	۴	۹	۵	۸
۴	۹	۲	۸	۶	۵	۱	۷	۳

جدول ۲۴۳۱

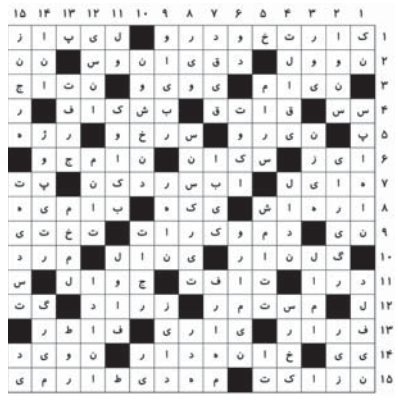

سودوکو سخت ۱۴۲۹

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

	۶	۱			۴			
	۹		۳			۵		
۲	۵					۱	۷	
	۴			۸	۵			۲
			۲		۷	۶		۵
				۳		۸		۷
۱				۹				۶
		۴	۶			۲		
	۳						۸	۹

سودوکو ۱۴۲۹

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

۴		۷	۱			۹	۵	
۵			۴	۳				
۸			۹	۷		۶	۴	
۶					۸	۳	۱	
		۹		۱			۲	
	۸	۲	۶		۳	۵		
			۸		۱	۷	۶	۹
۷			۳		۹	۴		
۹	۵				۴	۱		۲